

03.12.19

Vi fremmer følgende forslag til vedtak ved NFFT`s generalforsamling den 5. mars 2020

Sak: Autorisasjon og sertifisering av familieterapeuter

««Vi ser behov for at NFFT i større grad bidrar til å synliggjøre familieterapeuters kompetanse gjennom; (1) at foreningen krediterer/sertifiserer familieterapeuter etter minstenormen til den europeiske familieterapiforeningen (EFTA) og (2) arbeider for at det etableres autorisasjonsordning av familieterapeuter i Norge. Generalforsamlingen i NFFT ønsker derfor å gi en arbeidsgruppe i mandat å utarbeide en rapport med forslag til strategi, organisasjonsmessige tilpasninger, kostnadsrammer, forslag til sertifisering /autorisasjon ordning med mer. Arbeidsgruppen skal fortløpende være i dialog med styret v/styreleder i NFFT. Avhengig av omfang og fremdrift så vil det vil fremmes nytt vedtak om «sertifiseringssaken» på generalforsamlingen i 2021 eller 2022.»

NFFT`s hovedanliggende er å «utbre kunnskap om og anerkjennelse for familieterapi og familieorientert tenkning». Vi argumenterer for at en fremtidig nasjonal autorisasjon og at en etablering av sertifiseringsordning av familieterapeuter i regi av NFFT vil bidra til en nødvendig styrking av fagfeltet og foreningen. Vi viser til innlegget av Stokkebekk and Lorås (2019) i november utgaven av Metaforum som gir en fyldigere bakgrunnen for forslaget.

Bakgrunn:

- Norge er et av få land som ikke har en lovregulering eller autorisasjon/sertifisering av familieterapeuter (Sverige og Finland har en autorisasjon/lovregulering)
- NFFT er tilsluttet EFTA som anbefaler at kreditering/sertifisering ivaretattes av nasjonal forening, i land der det ikke er autorisasjon -lovregulering av slik kompetanse.
- Vi ser behov for en forening som har et «både og»-fokus, som er en interesse forening for familieterapi (slik som nå) samtidig som det blir lagt vekt på å kreditere familieterapeuter etter EFTA standard.
- Vi ser at familieterapi får vanskeligere kår i f.eks. i psykisk helsevern, og at det er behov for tydeliggjøring av familieterapi kompetanse
- Et økende antall terapeuter i familievern tilsettes uten formelle kvalifikasjoner (fordypning/videreutdanning) i systemisk par og familieterapi
- I fremtiden vil det i økende grad blir etterspurt fagutøvere med klinisk kompetanse på masternivå jfr. EFTA standard

Mulige fordeler med at NFFT tilbyr sertifisering:

- Sertifiseringsordning vil gjøre foreningen attraktiv for flere, og på en konkret måte fremme og synliggjøre kompetanse i utøvelse av familieterapi og systemisk tenkning
- Det vil aktivt synliggjøre tverrfaglig og systemisk «bredde-kompetanse» i familieterapi
- Det finnes allerede foreninger som tilbyr sertifisering til spesifikke modaliteter som emosjonsfokusert parterapi og familieterapi, som gjennom sitt metode- fokus ikke kan vise bredden i systemisk par og familieterapi.
- Ta på alvor medlemsundersøkelser der medlemmer ønsker sertifisering
- Kunne være proaktive i debatter hvor det etterlyses kompetanse og lovregulering av psykoterapi (familieterapi). Vi viser her til debatten om forbud av konverteringsterapi («homoterapi») og debatten faren for forverring av å delta psykoterapi (Krahn, 2019)
- Promotere og opprettholde et relasjonsorientert, tverrfaglig par og familieterapeutisk/systemisk psykoterapeutisk fagmiljø i Norge
- Være en proaktiv forening som er posisjonert til å imøtekomme krav fra myndigheter dersom psykoterapeutisk yrkesutøvelse/tittel blir lovregulert jfr. Sverige/Finland.

Undertegnende er alle medlemmer av NFFT, og forplikter seg til fortsatt å være betalende medlemmer mens arbeidsgruppen består. Forslagstillere har i sammanesetning av arbeidsgruppen lagt vekt på en sterk tilknytning og et utvist engasjement for familierapifeltet, god og tverrfaglig profesjonsrepresentasjon, variasjon i alder, yrkeserfaring og arbeidstilknytting som familierapeut. Dessuten er det lagt vekt på god kjennskap til utdanningssystemene i Norge og Europa. Flerparten har vært tilknyttet utdanningsfeltet i familierapi gjennom ulike høyskole/universitets miljø, Institutt for aktiv psykoterapi mm. Samtlige har erfaring med utviklingsarbeid og kunnskapsoppsummering/forskning som er relevant for et slikt arbeid. Tre av forslagstillere har vært styremedlemmer av NFFT. Forslagstillere anser de vil fungere godt som et team.

Mvh

Sertifiseringsgruppen

Jan Stokkebekk	Lennart Lorås	Helge Eliassen	Kristoffer Whittaker
Klinisk sosionom, Familieterapeut MFSP	Klinisk sosionom Familieterapeut, D.SYS.PSYCH.	Psykolog, spesialist i familiepsykologi Familieterapeut	Psykolog i spesialiseringløp i familiepsykologi
Bergen og omland familiekontor, Ph.d. kandidat ved UIB	Førsteamanuensis ved HVL og førsteamanuensis II på VID	Enerhaugen familiekontor Veileder IAP familieprogram	Modum Bad kliniker/Ph.d. kandidat Foreleser ved IAP familieprogram

Referanser: Krahn, Astrid (2019) Skadepotesialet må taes på alvor. *Tidsskrift for norsk psykologforening*. Vol 56, nummer 12, 2019, side 932-934,
<https://psykologtidsskriftet.no/kronikk/2019/12/skadepotensialet-ma-tas-pa-alvor>

Lenker til omtale av homoterapi; konverteringsterapi; <https://www.dagensmedisin.no/blogger/tor-levin-hofgaard/2019/11/14/konverteringsterapi-er-ikke-hjelp-og-kan-vare-skadelig/>

Stokkebekk, J., & Lorås, L. (2019). #Sefamilien og #skrivomdetfamilierapeut. *Metaforum*, 36(04)

Vedlegg:

Kronikk i Metaforum: #sefamilien og #skrivomdetfamilieterapeut !

Vi har i flere kronikker i den senere tid forsøkt å synliggjøre familieterapeuters kompetanse og tatt til orde for: (1) sertifisering og autorisasjon av familieterapeuter og at (2) familieterapi er en viktig og nødvendig del av psykisk helsevern. Gjennom kampanjen #sefamilien på Facebook og i våre kronikker har vi henvendt oss til helseminister Høie og familieminister Ropstad; og rettet søkelyset mot at flere familieterapitilbud nedlegges og behovet for å lovfeste par og familieterapi for å sikre et relasjonsorientert alternativ til individ orientert behandling. Først da vil barn, voksne og familier bli møtt med behandlerkompetanse i forhold til relasjonelle vansker, dysfunksjonelt samspill og konfliktdynamikk innen psykisk helsevern. Vi har også lansert en #skrivomdetfamilieterapeut kampanje for å heie frem skriftlige bidrag av familieterapeuter hvor det synliggjøres hvor det er behov for vår kompetanse.

Norge er et av få land i verden som ikke har sertifiseringsordninger for familieterapi. Den anerkjente familieterapeuten og forskeren Alan Carr har understreker nødvendigheten av å innføre statlige sertifiseringsordninger dersom familieterapi som fagfelt skal bli anerkjent (Carr, 2018, p. 179). I Sverige og Finland så er tittelen psykoterapeut lovregulert og beskyttet, (*Håndbok over regulerte helsepersonellgrupper i Norden :Nordisk Ministerråds arbeidsgruppe Nordisk gruppe for helsepersonell*, 2016). For å bli tatt opp som student ved en psykoterapiutdanning i Sverige (og spesialisere seg i familieterapi) kreves det utdanning som lege, psykolog, sosionom eller annen relevant profesjonsutdanning med minst 120 høgskolepoeng. Stockholms läns landsting har beskrevet par og familieterapi på denne måten:

Den vanligaste formen av par- och familjeterapi bygger på så kallad systemteori. Enligt den hänger en persons problem ihop med övriga familjen eller partnern. Då behandlas paret eller familjen som grupp. Ibland kan två terapeuter delta under samtalen. Denna terapiform har visat sig särskilt effektivt vid relationsproblem, vid psykiska problem hos barn och ungdomar och vid missbruk och våld inom familjen.
<https://www.1177.se/Stockholm/behandling--hjalpmedel/behandlingar-vid-psykiska-sjukdomar-och-besvar/psykoterapi-och-psykologisk-behandling/>

I USA har de to ulike tradisjoner «Marriage and Family Therapist» (MFT) som en rendyrket relasjonell utdanning mot par og familier og en videreutdanning i familieterapi for

praksisutøvere i sosial og helseutdanninger (Shields, Wynne, McDaniel, & Gawinski, 1994). Samtlige stater i USA har en statlig lisens / autorisasjonsordning for både for MFT utdanninger og familierapi utdanningsløp for helsepersonell (Chen, Austin, Hughes, & May, 2019). I Storbritannia og Irland har de etablert familierapi som en profesjon med egne stillinger i psykisk helsevern. I disse dager er også Irland i ferd med å få statlig autorisert tittel som familierapeut. The Association for Family Therapy and Systemic Practice in the UK (AFT) har laget kriterier, omtalt som [bluebook](#), for utdanning av systemiske psykoterapeuter for barn, voksne, par og familier samt systemiske praktikere. Disse vilkårene er anerkjent og beskyttet av myndighetene. En lignende organisering som (i likhet med bluebook) følger EFTA anbefalingene er nå i ferd med å gjennomføres på VID gjennom master med fordypning i systemisk familierapi/psykoterapi eller utøvere av systemisk praksis.

Nasjonal forening for familierapeuter og familierapi

Den europeiske familierapi foreningen (EFTA) har utarbeidet en [minimumsstandard](#) for krav til utdanning, praksis, veiledning og kreditering som familierapeut (Clinical training in family and systemic therapy). EFTA foreslår at kreditering/registrering ivaretas av den nasjonale familierapiforeningen, dersom familierapeut-tittelen ikke er beskyttet ved lov eller gjennom autorisasjon. Vi tenker derfor at det er på høy tid at NFFT, fra kun å være en interesseforening» blir en nasjonal fagforening for familierapeuter og et interessefelleskap for familierapi. Vi vil fremme forslag om at det utredes hvordan NFFT best mulig kan inkorporere registrering/medlemskreditering etter EFTA standard slik at fremtidige fagutøvere kan få synliggjort sin kompetanse. Det er mulig å tenke seg en «både og løsning», der det er mulig til å være et «kreditert familierapeut medlem etter EFTA standard» eller et «interesse medlem med tilgang til et fagfelleskap i familierapi» (dersom man ikke har behov eller ønsker kreditering). Det neste trinn vil være at foreningen kjemper for at vi får en autorisasjon som familierapeuter i Norge.

Fremtiden er master!

Mye tyder på at fremtidens praktikere og terapeuter har kompetanse på masternivå. I den pågående [«masterdebatten»](#) innfor psykologi-faget, fremgår det hvordan en beskyttet tittel og den særnorske «practioner-researcher» modellen (integrert profesjonsmaster på 6 år) har bidratt til å gi norske psykologer en særskilt status som europeiske kollegaer misunner dem. Bufdir har foreslått at innen 10 år så vil 80% av de barnevernsansatte inneha mastergrad. Det skjer også en gjennomgang av hvordan familievernet skal organiseres i fremtiden, med en gjennomgang av kompetanse. Det er nå 19 år siden lovkravet om videreutdanning i

familieterapi ble fjernet (lov om familievern). Dette har medført at det i økende grad ansettes terapeuter, i en spesialtjeneste for relasjonelle vansker, som mangler basiskompetanse i par- og familieterapi!

Vi frykter at dersom vi som forening ikke bidrar til å snu utviklingen så vil familieterapi marginaliseres ytterligere. Det er behov for et NFFT som får i mandat å synliggjøre kompetansen til krediterte familieterapeuter/systemiske psykoterapeuter og argumentere for behovet for familieterapi i psykisk helsevern og andre relevante områder. Dersom ikke familieterapi/systemisk psykoterapi er en fremtidig del av psykisk helsevern, så vil det ikke være grunnlag for at NFFT består som et tverrfaglig bredt fagfelleskap. Vi frykter at dersom NFFT ikke tar grep så vil det systemiske perspektiv i terapi og praksis forsvinne, og bli erstattet av individualistiske, intrapsykiske tilbud og med strukturert foreldreveiledning som eneste familiestøttene tiltak. Det er på tide å erkjenne at endring må til, for at NFFT skal kunne bidra til å sikre at familieterapi og systemisk psykoterapi blir en naturlig del av tilbudet i psykisk helsevern og andre relevante tjenester.

Jan Stokkebekk, Stipendiat i familieterapi ved Bergen og omland familiekontor

og Phd kandidat ved psykologisk fakultet, Universitet i Bergen

Lennart Lorås, Førsteamanuensis ved Høgskulen på Vestlandet og VID Vitenskapelige Høgskole

- **Lorås, L., Stokkebekk, J.** (2019) Glem ikke familiene, Ropstad og Høie !, *Vårt Land*, Debatt innlegg i 01.11.19. <http://www.verdidebatt.no/Lennart%20Lor%C3%A5s>
- **Stokkebekk, J., & Lorås, L.** (2019,). Unge trenger motgift mot alenegjøringen, *Dagsavisen*. Kronikk. 30.09.19. <https://www.dagsavisen.no/debatt/unge-trenger-motgift-mot-alenegjoringen-1.1593403>
- **Lorås, L., & Stokkebekk, J.** (2019). Familieterapeutene mangler. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 56(9), 2. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2019/08/familieterapeutene-mangler>
- **Stokkebekk, J., & Emery, R.** (2019). Vi må anerkjenne barnas motstandskamp i skilsmissekonflikter, *Dagbladet*, Kronikk13.07.19.

Referanser

- Carr, A. (2018). Family therapy and systemic interventions for child-focused problems: the current evidence base. *Journal of Family Therapy*, 0(0). doi:10.1111/1467-6427.12226
- Chen, R., Austin, J. P., Hughes, A. C., & May, S. E. (2019). The Way In: Most Effective Ways to Draw Potential Applicants to MFT Master's Programs. *Contemporary Family Therapy*, 41(1), 47-55. doi:10.1007/s10591-018-9478-6
- Håndbok over regulerte helsepersonellgrupper i Norden :Nordisk Ministerråds arbeidsgruppe Nordisk gruppe for helsepersonell.* (2016). Retrieved from Copenhagen: <http://norden.divaportal.org/smash/get/diva2:941436/FULLTEXT02.pdf>
- Shields, C. G., Wynne, L. C., McDaniel, S. H., & Gawinski, B. A. (1994). THE MARGINALIZATION OF FAMILY THERAPY: A HISTORICAL AND CONTINUING PROBLEM. *Journal of Marital and Family Therapy*, 20(2), 117-138. doi:10.1111/j.1752-0606.1994.tb01021.x
- Stokkebekk, J., & Lorås, L. (2019). #Sefamilien og #skrivomdetfamilieterapeut. *Metaforum*, 36(04), 10-13.